

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe **FRATER** Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 18, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 11 11, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

18/09/13

CD 1002 BOKU

PORADNIK FRATERA – Gruzja

Stolica: Tbilisi

Ludność: ok. 10 680 tys

Powierzchnia: 69 700¹ km²

Gęstość zaludnienia: ok. 71 osób/km²

Ustrój: demokracja

Język urzędowy: gruziński

Strefa czasowa: UTC +4 (2 godziny później niż w Polsce)

Religia dominująca: prawosławie

Kod telefoniczny: +995

Telefony alarmowe i informacyjne

Standardowy numer alarmowy karetka/

/straż pożarna/policja **112**

Polska ambasada w Gruzji (+ 995 322) **92 03 98**

Informacja turystyczna **118-09**

Mapa Gruzji

WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe **FRATER** Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 18, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 11 11, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

18/09/13

OD 1993 ROKU

Informacje praktyczne:

Waluta: Gruziską walutą jest ***lari***. Jedno lari jest równe około 1,5 złotego.

W polskich kantorach waluty gruzińskiej raczej nie dostaniecie, dlatego najlepiej zabrać ze sobą euro lub dolary i na miejscu wymieniać w kantorach. Waluta narodowa to gruzińskie lari (GEL) i tylko tą walutą można się posługiwać w Gruzji. Nie ma żadnego problemu z wymianą dolarów czy euro na miejscu, Wyjeżdżając do Gruzji naależy zabrać ze sobą ładne, czyste i nieporwane banknoty, a jeżeli chodzi o dolary to tylko te, które zostały wydane po 1996 roku (naależy w polskim kantorze poprosić o nowe dolary).

Płacenie kartą płatniczą jest powszechne w dużych miastach, gdzie możemy jej użyć w sklepach, kawiarniach i restauracjach. Wybranie pieniędzy z bankomatu też nie stanowi problemu. Natomiast wyjeżdżając z dużych miast należy mieć przy sobie gotówkę. Trzeba mieć na uwadze, że płacenie kartą w Gruzji, poza kilkoma dużymi miastami, nie jest tak powszechne jak w Polsce.

Wiza, przepisy wjazdowe: Obywatele RP, tak jak wszyscy obywatele Unii Europejskiej, korzystają z prawa do swobodnego wjazdu i pobytu w Gruzji przez okres do 360 dni. Dokumentem podróży uprawniającym do bezwizowego wjazdu i pobytu do 360 dni jest paszport lub dowód osobisty

Napięcie w sieci: Napięcie w sieci w Gruzji wynosi 220 V, a gniazdka są takie jak w Europie.

Internet, telefon i karta SIM : Z zasięgiem nie ma problemu poza miejscami położonymi na totalnym odludziu- a tych w Gruzji nie brakuje. Ceny połączeń na polskiej komórce są jednak bardzo wysokie gdyż to już teren poza UE. Jeśli ktoś zatem potrzebuje łączności telefonicznej ze światem to dobrze wziąć ze sobą komórkę bez simlocka i na miejscu nabyć kartę SIM może ona być z pakietem **Internetu**. Nie jest to duży koszt, a **zasięg** i dostęp do Internetu będzie praktycznie wszędzie. Kupując kartę w Gruzji trzeba się zarejestrować podając swoje dane osobowe. Kartę można doładować w Tbilisi w prawie każdym miejscu na ulicy w specjalnej „budce” – pay-boxie. Takie budki są dostępne też w większych miastach i można w nich także opłacić rachunki czy kupić bilet.

Religia i ubiór : Gruzja to kraj, gdzie większość mieszkańców to chrześcijanie obrządku prawosławnego (ponad 80% ludności), którzy przynależą do Gruziskiej Cerkwi Prawosławnej. Wiele obiektów historycznych i turystycznych w Gruzji stanowią cerkwie i monastypy, do których wchodząc należy odpowiednio się ubrać. Prawosławna tradycja wymaga, aby mężczyźni wchodząc do cerkwi mieli długie spodnie, natomiast kobiety mają mieć nakrytą głowę (chustą bądź kapeluszem) oraz spodnie lub spódnice przynajmniej za kolana oraz osłonięte ramiona. Podczas podróży po Gruzji odwiedza się różne obiekty sakralne, w których różnie podchodzi się do kwestii ubioru. Natomiast trzeba mieć na uwadze, że są miejsca, gdzie ze względu na nieodpowiedni strój można zostać niewpuszczonym do środka.

WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 18, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 11 11, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

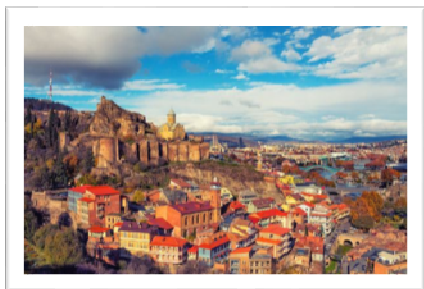
NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

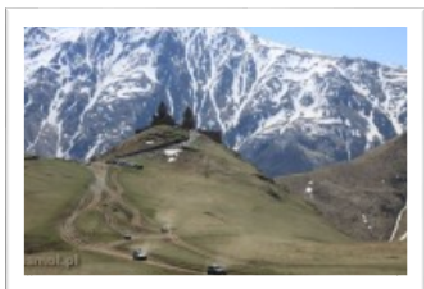
18/09/13

OD 1993 ROKU

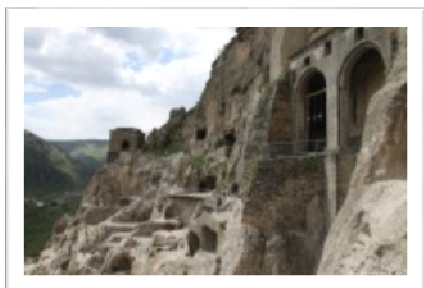
Co warto zobaczyć: zabytki, atrakcje

Tbilisi –miasto pełne kontrastów. Z jednej strony piękne rzeźbienia na starych domach, klimatyczne zaułki i pięknie odrestaurowane domy. Z drugiej strony niszczące tuż obok zabytków budynki. Nad miastem góruje zamek, a trasa wiodąca zboczem wzgórza nad miastem gwarantuje piękne wrażenia z oglądania miasta.

Kazbegi – miejscowość w górach skąd piechotą dojdziemy do symbolu Gruzji widocznego na każdej pocztówce czyli do Cmindza Sameba –najpiękniejszy w Gruzji prawosławny klasztor zbudowany w XIV wieku.

Wardzia – potężne miasto niegdyś wydrążone w skale. Do dnia dzisiejszego zachowała się około 1/3 dawnego kompleksu. Reszta została zniszczona w trakcie trzęsienia ziemi w 1283. Można zwiedzać pozostałości po dawnych komnatach mieszkalnych i części użytkowej. Szczególnie ciekawa jest część zajęta obecnie przez mnichów. Wrażenie robi wysokość kompleksu Wardzi.

Tsinandali - XIX wieczny pałac księcia Aleksandra Czawczawadzego, poety nazywanego ojcem gruzińskiego romantyzmu. Pałac położony jest w ładnym parku. Warto odwiedzić pałacową winiarnię i skosztować miejscowego dobrego wina.

**WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI**

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 18, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 11 11, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

18/09/13

OD 1993 ROKU

Język gruziński

Język gruziński jest jedyny w swoim rodzaju. Dzięki antycznemu rodowodowi w niczym nie przypomina innych języków, którymi mówi się w tym regionie. Przeciętnego słuchacza zaskoczą z pewnością niektóre dźwięki, które funkcjonują w gruzińskim, np. głoski wymawiane z głębi gardła i kończące nagłym wybuchem powietrza.

Gruzini posiadają własny alfabet składający się z 33 liter:

ა ბ გ დ ე		
ა	ბ	გ
ა	ბ	გ
A	B	G
ani	bani	gani
დ	ე	ვ
დ	ე	ვ
D	E	V
doni	eni	vini
ზ	თ	ი
ზ	თ	ი
Z	Th	I
zeni	thani	ini
კ	ლ	ჩ
კ	ლ	ჩ
K'	L	Ch
k'ani	lasi	chani
მ	ნ	ო
მ	ნ	ო
M	N	O
mani	nari	oni
პ	ჟ	რ
პ	ჟ	რ
P'	Ž	R
p'ari	žani	rae
ს	ტ	უ
ს	ტ	უ
S	T	U
sani	tari	uni
ფ	ყ	შ
ფ	ყ	შ
Ph (F)	Q	Sh
phari		
ქ	ც	ძ
ქ	ც	ძ
Kh	C	Dz
khani	c'ani	džani
ღ	წ	ხ
ღ	წ	ხ
Gh	C'	H
ghani	c'li	hae
ყ	ძ	ც
ყ	ძ	ც
H,	Dz	C'
h,ari	džili	c'li
შ	ჩ	ჭ
შ	ჩ	ჭ
Š	č	č'
šini	čini	č'ari
ჩ	ც	ძ
č	c	dž
čini	c'ani	džani
ძ	წ	ხ
dž	č	h
džani	č'li	hae

WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 18, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 11 11, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

18/09/13

OD 1993 ROKU

Przydatne zwroty w języku gruzińskim

Dzień dobry (oficjalnie)	gamardžobat	Dzień dobry (mniej oficjalnie, np. do znajomych)	gamardžoba
Dobry wieczór	saghamo mszwidobisa	Dobranoc	ghame mszwidobisa
Do widzenia	nachwamdis	Jak się masz?	rogora char?
dobrze	kargad	źle	cudad
tak (potocznie/oficjalnie/neutralnie)	ho/diach/ki	Nie	ara
Przepraszam	bodiszi	Dzięki	madloba
Wielkie dzięki	didi madloba	Nie ma za co	arapris
Co? Gdzie? Kiedy?	Ra? Sad? Robis?	Ile?	Ramdeni?
Ile to kosztuje?	ra ghirs?	Pieniądze	puli
Jak się nazywasz?	Ra gkwia?	Mam na imię...	me war...

Oczywiście znakomita większość Gruzinów zna język rosyjski i świetnie się nim posługuje.

**WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI**

OD 1993 ROKU

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 18, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 11 11, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

18/09/13

CIEKAWOSTKI Gruzja

W Gruzji Gruzja, to nie Gruzja, a **Sakartwelo** (kraj Kartlów).

Właśnie tak Gruzini nazywają swoją ojczyznę.

Gruzja jest ojczyzną wina. Bardzo dużą popularnością cieszą się gruzińskie wina, które przygotowywane są domowym sposobem. Często kupowane są także **krowie rogi** z wydrążonym środkiem, z których pija się wino.

O gruzińskiej gościnności krążą legendy. W Gruzji mówi się, że **gość to dar od Boga**. Często zdarza się, że turyści są zapraszani do gruzińskiego domu.

**WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI**

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 18, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 11 11, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

18/09/13

OD 1993 ROKU

Smaki Gruzji

Chinkali to pierogi w charakterystycznym kształcie sakiewek. Wewnątrz pierogowej sakiewki mamy mięso oraz rosół. Sztuka to złapać odpowiednio *chinkali*, najpierw wysać rosół, a dopiero potem spożyć pieroga z nadzieniem.

Tklapi czyli rozwałkowane, tudzież sprasowane owoce. Można znaleźć ich przeróżne odmiany wykonane z żurawiny, winogron, jabłek czy derenia. Mus wylewa się na jakąś płaską powierzchnię, wałkuje i zostawia przez tydzień na słońcu. Później traktuje mąką, żeby się nie kruszyły i gotowe.

Czurczchele, czyli coś pomiędzy deserem, a zdrową przekąską – bardzo wygodne podczas długich tras samochodowych. Czurczchele przygotowywane są z orzechów i kisielu zwykle winogronowego, a następnie ususzone.

**WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI**

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe **FRATER** Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 18, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 11 11, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

18/09/13

OD 1993 ROKU

Chaczapuri jest to nic innego jak chlebowy placek nadziany serem. Do wykonania chaczapuri używa się najczęściej miękkiego sera przypominającego mozzarellę. Niemal każdy region Gruzji ma swoją lokalną odmianę chaczapuri. Różni się ona wyglądem, nadzieniem oraz ilością sera.

Badridżani to zrolowane smażone bakłażany z nadzieniem z pasty saciwi (z orzechów włoskich) i czosnku. Danie dekoruje się nasionami granatu, kolendrą, a czasami posypuje też ostrą papryką. Świetna przekąska, która z uwagi na składniki, najlepiej definiuje gruzińską kuchnię.

Szkmeruli są to kawałki kurczaka upieczone w sosie bazującym na mleku z dodatkiem czosnku. Całość tworzy niesamowicie kremową konsystencję przenikając smakiem delikatne mięso kurczaka. Mięso wraz z sosem zapiekane jest w piecu, na glinianym półmisku nazywanym ketsi.

Lemoniady czyli gruzińskie napoje gazowane, warte spróbowania, na pewno zachwycą swoim smakiem. Występuje wiele rodzajów smakowych takie jak winogronowe, anyżowe czy waniliowe.

**WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI**